

Andrzej Sądoliński

Nieznane zakończenie "Marii"
Malczewskiego czyli o zapomnianych
polonikach niemieckich XIX wieku",
Maria Grabowska, "Przegląd
Humanistyczny", nr 5 (1974) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/1 (55), 221

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) GŁOWIŃSKI Michał: Portret Marchołta. "Twórczość" 1974 s. 76-89.

Przedmiotem rozważań jest motyw znany ludowej kulturze średniowiecznej: szczególna relacja zachodząca między władcą a błaznem. Do błazna w społeczeństwie archaicznym należało wypowiadanie tego, co nie było dozwolone osobom zajmującym inne miejsce w strukturze społecznej; jego nonkonformizm miał jednak instytucjonalnie zarysowane granice. Motyw Marchołta powrócił w literaturze XIX w., w zmienionej jednak wersji (analiza dramatu Kasprowicza oraz poematu Słonimskiego "Sąd nad Don Kichotem", gdzie odpowiednikiem Marchołta jest Sancho Pansa) - dawny błazen osiąga potęgę i staje się tyrańskim władcą, zachowuje jednak pewne sposoby bycia ze swej błazeńskiej kondycji; autor nazywa je "gestami marchołtycznymi".

BP/55/33

M.Gł.

(II) GRABOWSKA Maria: Nieznane zakończenie "Marii" Malczewskiego czyli o zapomnianych polonikach niemieckich XIX wieku. "Przegląd Humanistyczny" 1974 nr 5 s. 137-139.

Autorka zachęca polonistów - badaczy romantyzmu, zwłaszcza zainteresowanych kontaktami kulturalnymi polsko-niemieckimi w okresie romantyzmu polistopadowego i recepcją polskiej literatury romantycznej w środowisku niemieckim - do sporządzenia bibliografii poloników zawartych w berlińskim periodyku "Magazin für die Literatur des Auslandes". Wymienia liczne polskie nazwiska oraz tytuły czasopism, na które natrafiła podczas lektury tego magazynu (roczniki 1840-1843) i zwraca uwagę na A.Mauritiusa vel "Germano-Polonusa" (m.in. tymi podpisami opatrzone jest wiele materiałów dotyczących literatury polskiej), który w swym artykule o polskiej poezji ukraińskiej obszernie streszcza "Marię" Malczewskiego, dając temu utworowi - z nieznanых powodów - inne zakończenie.

BP/55/34

A.S.